

Munkavégzés nappalis képzés mellett

A hallgatói jogsegély-szolgálat keretében több hallgató is megkeresett azzal a kérdéssel, hogy nappali tagozaton folytatja tanulmányait az egyetemen, de adódott egy kedvező munkalehetőség, és nem tudja, hogy lehet-e nappali képzés mellett nyolc órás munkaviszonyban dolgozni és a munkáltatóval munkaviszonyt létesíteni.

Dolgozni természetesen nemcsak nyolc órás munkaviszonyban lehet, létezik részmunkaidő is, emellett a Munka törvénykönyve ismeri a tanulmányi szerződés intézményét is, melyről ez az újság is közölt már le cikket. Azonban nemcsak munkaviszonyban lehet egy cégnek, vállalkozásnak dolgozni, hanem megbízási jogviszonyban is, és nem feltétlenül kell, hogy emiatt a hallgató céget alapítson, vagy vállalkozást hozzon létre. Mivel a kérdések többsége konkrétan a munkaviszonyra irányult a hallgatói jogsegély ezt a problémakört járta körbe. Érthető is az érdeklődés, hiszen egy munkaviszony sokkal jobban védi a munkavállaló érdekeit, mint egy megbízási.

A 2005. évi CXXXIX tv. (Felsőoktatásról szóló törvény) - továbbiakban Ftv. – 46.§-a rendelkezik a hallgatói jogokról. Ezen §. (5) bek-e külön nevesíti a munkavégzés lehetőségét a felsőoktatási intézmény keretében az intézménnyel kötött szerződés alapján, a g) pontja pedig megemlíti a munkavégzés melletti tanulmányok folytatását.

„46. § (5) A hallgató joga, hogy vagyoni viszonyaira, jövedelmi helyzetére, tanulmányi eredményére tekintettel pénzübeli, illetve természetbeni gondoskodásban részesülhessen, e körben különösen

e) a felsőoktatási intézményben munkát végezzen, és ennek ellenértékéért hallgatói munkadíj illesse meg,

f) a felsőoktatási intézmény által létrehozott, illetve támogatott gazdasági társaság tagja legyen, illetve abban munkát végezzen, és ennek ellenértékéért hallgatói munkadíj illesse meg,

g) jogszabályban meghatározottak szerint tanulmányi szerződést, hallgatói szerződést kössön, munkavégzés melletti tanulmányok esetén igénybe vegye a tanulmányi szabadságot.

(10) A hallgató hallgatói munkadíj ellenében akkor végezhet munkát, ha hallgatói munkaszerződést kötött vele. A hallgatói munkaszerződés alapján munkát végző hallgató foglalkoztatására a Munka Törvénykönyvről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Munka Törvénykönyve) rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.”

Tehát az Ftv. nem tiltja, hogy nappalis képzésben részt vevő hallgató munkaviszony fennállása mellett tanuljon, és külön kiemeli a felsőoktatási intézmény és a hallgató közötti hallgatói munkaviszonyt, de ez egy speciális eset.

Más kérdés, hogy a gyakorlatban elég nehezen kivitelezhető a nappalis képzés kontra nyolc órás munkaviszony, ha a hallgató becsülettel minden előadásra, szemináriumra be akar járni, és emellett nyolc órában akar dolgozni, az alábbi Ftv. 33.§ rendelkezése miatt. Ezen §. (2) bek-e szerint ugyanis a munkanapokon kell a nappalis képzést megszervezni. Persze létezik törvényes kiskapu, mint az egyéni tanulmányi rend.

*„33. § (1) A felsőoktatásban a képzés megszervezhető teljes idejű képzésként, részidős képzésként, továbbá távoktatásként. A teljes idejű képzés félévenként legalább háromszáz tanórából áll.
(2) A teljes idejű képzést - a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel - a nappali képzés munkarendje szerint kell megszervezni. A nappali képzés munkarendje szerinti képzést heti öt nappól álló tanítási hét keretében, a munkanapokon kell megszervezni. E rendelkezésektől a felsőoktatási intézmény hallgatói önkormányzatának egyetértésével el lehet térni.”*

Az 1992. évi XXII. tv. (Munka törvénykönyve) sem tiltja a munkavégzés melletti tanulmányok folytatását. A 72. § (1) bek-e szerint „Munkaviszonyt munkavállalóként az létesíthet, aki tizenhatodik életévét betöltötte”. Egyéb kikötést nem tartalmaz az általános szabály.

Az Mt. a tanulmányi szerződéseknél és a hozzáfűzött jogi kommentárban is említést tesz, arról, hogy a hallgató dolgozhat, konkrétan a szabadidő vonatkozásában említi ezt meg.

*„15. § (1) Az iskolai rendszerű képzésben részt vevő munkavállaló részére a munkáltató köteles a tanulmányok folytatásához szükséges szabadidőt biztosítani.
(2) A szabadidő mértékét a munkáltató az oktatási intézmény által kibocsátott, a kötelező iskolai foglalkozás és szakmai gyakorlat időtartamáról szóló igazolásnak megfelelően állapítja meg.”*

A szabályhoz fűzött kommentár szerint „Tanulmányi szerződés nélkül is, a munkáltató köteles az iskolai rendszerű képzésben résztvevő munkavállalójának legalább az e szakaszban előírt mértékű szabadidőt biztosítani.”

Összegezve tehát az Ftv. és az Mt. sem tiltja a tanulmányok folytatása melletti - beleértve a nappalis képzést is - teljes munkaidőben történő munkavégzést. Az viszont elképzelhető, hogy egyes munkakörökre vonatkozó speciálisabb szabályok (rendeletek) esetleg korlátozzák ezt az általános szabályt. Az is elképzelhető, hogy a munkáltató nem köt szerződést a hallgatóval, mert gyakorlatban tényleg nehezen oldható meg a kettő együtt. Bár jogilag lehetséges, de gyakorlatilag egyéni tanulmányi rend nélkül szinte kivitelezhetetlen, hogy a hallgató egyszerre legyen jelen az előadásokon, melyek általában munkaidőben vannak, még a késő délutáni szemináriumok látogatása könnyebben megoldható. Alternatív megoldásként vagy a tanulmányi szerződés jöhet szóba, vagy pedig a már említett egyéni tanulmányi ügrend.

Ha kérdések merülne fel a cikkel kapcsolatban, vagy egyébként a hallgatói életből eredően jogi kérdések lenne, a HÖK(ök) támogatásával működő ingyenes jogsegélyszolgálat keretében keressetek meg az alábbi helyeken és időpontokban:

Minden héten kedden 12.30-13.30 között a BME VIK HÖK Irodáján (Schönherz Kollégium épülete), valamint 14.00-15.00 között a BME Építészmérnöki Kar HÖK Irodáján, vagy a jogsegely@hksz.eszhok.bme.hu, jogsegely@vik-hk.bme.hu e-mail címen, illetve halaszthatatlan ügyben a 06-70-275-1014-es telefonszámon.

dr. Haskó Imre
ügyvéd